

STARÉ KLAMSTVÁ VŽDY VYPLÁVAJÚ NA POVRCH.

VINA, KTORÚ NESIEŠ

Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt

IKAR

VINA, KTORÚ NESIEŠ

Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt

Preložili Lenka Kočišová a Zuzana Inczingerová

IKAR

Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt
SKULDEN MAN BÄR

Copyright © Michael Hjorth & Hans Rosenfeldt, 2023
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © 2024 by Lenka Kočíšová & Zuzana Inczingerová
Jacket design © 2024 by Emil Křížka
Slovak edition © 2024 by IKAR, a.s.

Zo švédskeho originálu Skulden man bär
(Norstedts, Stockholm 2023)
preložili Lenka Kočíšová a Zuzana Inczingerová.
Redigovala Andrea Vargovčíková.
Obálku navrhol Emil Křížka.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava, v roku 2024
ako svoju 2 284. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-9610-7

Nenávist'.
Prúdila ním, naplňala ho. Poháňala ho vpred. Od rána, keď vstal, až dovtedy, kým na niekoľko hodín nezažmúril oka, zväčša unavený na smrť.

Nenávist'.

Rýdza a nefalšovaná.

Posadla ho v ten osudný deň a neopustila ho, iba ju občas zmiernili či dokonca zatienili iné pocity – smútok, zúfalosť, hnev, nepríčetnosť.

Nie však teraz. Ostatné pocity jednoducho zmizli.

Zostala iba nenávist'.

Toto riziko bol ochotný podstúpiť. Júnová noc bola teplá a vlhká. Bola to populárna a vyhľadávaná oblasť. Niešť telo ženy v bezvedomí dolu k rieke a jej mŕtve telo zasa späť k autu bolo riskantné. Ktokoľvek sa tam mohol zjaviť, ktokoľvek ho mohol vidieť a zmariť mu plány na vytúženú pomstu skôr, ako mohol uskutočniť prvý krok k nej.

Žena.

Úprimne ju ľutoval.

Bola nevinná. Vlastne bola viac než to, bola obeťou. Žiaľ, niektorí ľudia museli jednoducho zomrieť. Mrzelo ho to, z celého srdca si želal, aby jestvoval iný spôsob, iná cesta. Myšlienka na to, že jeho rukou vyhasnú ľudské životy, ho prinútila pochybovať, prinútila ho zvažovať iné možnosti, nijaké však neprichádzali do úvahy. Iba takto sa mu podarí vzbudiť pozornosť, ktorú potreboval.

Filmy a televízia vykresľovali vraždenie ako niečo ľahké. Čítanie večerníkov a počúvanie kriminálnych podcastov v ľuďoch upevňovalo domnienku, že každý človek je schopný vziať ľudský život.

Zavraždiť niekoho však nie je ľahké.

Bol vďačný, že žena bola v bezvedomí a nevzpierala sa, keď ju nohou v gumenej čižme pridŕžal pod vodou, hoci sa nachádzali na plytčine. Plakal, nedokázal si pomôcť, jej smrť však bola nevyhnutná.

Ako sa písalo v knihe: *Je dôležité, aby pochopil, aby vedel, že je to namierené proti nemu. Hnacou silou nebol samotný akt vraždy, išlo len o výzvu. Chcel sa s ním týmto činom vyrovnáť. Svojím spôsobom ho vyzýval na súboj titanov.*

Súboj titanov.

Dva brilantné intelektu v dueli.

Žena v batožinovom priestore auta bola prvá. Pri ktorom čísle sa zastaví, to záležalo výlučne na jeho súperovi, ak bol v skutočnosti taký chytrý, za akého sa vydával.

Ten arogantný sviniar.

Sebastian Bergman.

Bol naspäť. Tomuto mestu sa vyhýbal zámerne, nenavštívil ho dlhé roky. Nebol tu odvtedy, čo sem prišiel ako člen vyšetrovacieho tímu Riksmordu, aby pomohol dolapiť sériového násilníka, z ktorého sa napokon vyklúla násilníčka. Jej vinou prežil najhrôzostrašnejšie obdobie v živote. Tie mesiace, počas ktorých si myslel, že by mohol byť otcom... Nie! Nemohol si dovoliť na to myslieť. Všetko je v poriadku. Bol Amandiným starým otcom, nič viac.

Aspoň biologickým starým otcom. Amanda ho stále volala Sebastian. Starým otcom nazývala stále iba Valdemara. Bolo to komplikované. Rovnako ako vzťah medzi ním a Vanjou.

Jeho dcérou.

Šéfkou Riksmordu po Torkelovom nútenom odchode do predčasného dôchodku. Prvý prípad pod jej vedením vyšetrili relatívne rýchlo. Dvaja ostreľovači terorizujúci mesto Karlshamn, na to však akoby všetci pozabudli. Prípad totiž zatienilo zistenie, že Billy, jeden z členov vyšetrovacieho tímu a Vanjin najlepší priateľ, vlastne jej jediný priateľ, je v skutočnosti sériový vrah.

Preto sa vrátil do Uppsaly.

Preto sa mu myšlienky rozutekali.

Aj najhorší zážitok v živote sa dal ľahšie pochopiť než to, že kolega, na ktorého sa spoliehali, kolega, ktorého všetci obľubovali a o ktorom si mysleli, že ho poznajú, ktorý s nimi celé roky cestoval, popri riešení prípadov vraždil ľudí. Po jeho dramatickom dolapení, pri ktorom Torkel a Ursula takmer prišli o život, sa Billy zmenil. Bez zaváhania sa k všetkému priznal, bol veľmi nápomocný, detailne im porozprával, ako sa jednotlivých zločinov dopustil a kde presne sa zbavil mŕtvych tiel. Zo začiatku mal Sebastian

pocit, že ide iba o hru, o pokus docieľiť miernejší trest pri súdnom pojednávaní, ktoré zaručene muselo nasledovať. Iný trest ako trest odňatia slobody na doživotie bol však nemysliteľný, a čím viac času s Billym trávil, tým viac bol presvedčený, že sa mu uľavilo, keď ho konečne dolapili.

Že tomu všetkému je koniec.

Celý čas si uvedomoval, že konal nesprávne, a medzi jednotlivými zločinmi zápasil s pocitmi hanby a hnevu. Jeho pudy však boli prisilné. Nedokázal svojim túžbam odolať. A to aj napriek tomu, že vedel, že môže stratiť úplne všetko. V jednom z mnohých rozhovorov, ktoré nasledovali po jeho dolapení, to Billy sám potvrdil. Keď My otehotnela a z neho sa mal stať otec, rozhodol sa, že s tým prestane. Rozhodol sa, že svojim pudom odolá. Lebo v stávke bolo veľa. Mohol stratiť úplne všetko. Zrazu sa však ocitol v Karlshamne a naskytla sa mu príležitosť spáchať čosi ako dokonalý zločin.

Poslednýkrát. Posledná vražda.

Ich návrat do Uppsaly však motivovalo niečo iné.

Prvá vražda, štvrtá obeť.

Billy zastrelil v službe dve osoby. V oboch prípadoch ho vyšetrovali a v oboch prípadoch ho po ukončení vyšetrovania uznali za nevinného. Prvýkrát sa však uňho prebudila tá nezdravá túžba, nezdravé spojenie smrti a pôžitku. Vtedy pocítil absolútnu moc nad ľudským životom, ktorý mal vo svojich rukách, a mohol rozhodnúť o jeho ukončení. Treťou obeťou bola jeho kolegyňa Jennifer, s ktorou mal pomer, jej smrť si však neplánoval. Billy netušil, že je mŕtva, až kým sa nezobudil na druhý deň ráno po veľmi bujarej noci. Tvrdil, že to bola nehoda.

To isté sa však nedalo povedať o Hugovi Sahlénovi. Jeho otec prevádzkoval pohotovostnú veterinárnu ambulanciu oproti podniku, v ktorom istý čas poskytovali ženy sexuálne služby za peniaze. Ambiciózny Hugo zdvojnásobil svoj študentský príjem tým, že fotografoval poznávacie značky prichádzajúcich áut, vyhľadal ich majiteľov v databáze dopravného úradu a vydieral ich. Nešlo o veľké sumy, iba niekoľko stovák. Rozumná cena za to, aby neodhalil ich tajomstvo.

Ak dotyčná osoba náhodou nepracovala pre políciu.

Ak dotyčná osoba nebola Billy Rosén.

„Zabočte doľava,“ ozvalo sa zo zadného sedadla. Žena šoférujúca civilné policajné auto, Therese Neviemaká, Sebastian totiž nikdy nedbal na prriezviská, zapla smerovku, aby signalizovala šoférovi za nimi, že sa chystá odbočiť.

„Si si istý?“ ozval sa Sebastian a obrátil sa k osobe za sebou. Za mriežkou sedel Billy s rukami v putách a nemo hľadel von oknom. V poslednom čase sa tváril bezvýrazne, prázdny pohľad upieral na nejaký vzdialený bod. Billy krátko prikývol.

„Túto cestu ste nikdy predtým nespomenuli,“ precedila Therese Neviemaká cez zaťaté zuby.

„Prepáčte, ale toto je tá správna cesta... Nespomínam si presne, bol som trocha...“ Billy stíchol. Sebastian uvažoval o Billyho nedopovedanej vete. Čo bol trocha?

Rozčúlený? Rozrušený? Znepokojený?

Všetky slová sa zdali malé a bezvýznamné v porovnaní s pocitom, ktorý musel mať Billy vo chvíli, keď prvýkrát zámerne ukončil ľudský život. Pravdepodobne preto vetu nedokončil.

Všetky ostatné telá obetí našli bez problémov. Billy nemusel ísť s nimi, stačila by im mapa a prebiehajúci videohovor, aby lokalizovali aj toto telo. Mŕtvolu Huga Sahléna však ešte stále nenašli. Podľa Billyho inštrukcií prehľadali tri rôzne oblasti, bezvýsledne, preto sa napokon rozhodli, že bude lepšie, ak pôjde s nimi.

Stretli sa na mieste, ktoré nazývali dažďový les Fiby, kde Billy údajne zaškrtil toho tínedžera. Krátko im vyrozprával, ako k vražde došlo, a potom sa posadili do auta a nechali ho, nech im ukáže cestu.

Odbočili na lesnú cestu, ktorú tvorili dva vyjazdené pruhy a medzi nimi tenký pásik trávy.

„Kde to sme?“ spýtal sa ho Sebastian priamo.

„Neviem to s istotou, ale vyzerá to, že sme pri Stora branden,“ odvetila Therese Neviemaká. Sebastian sa však vôbec nepozastavoval nad tým, čo Stora branden je. Jednoducho vydedukoval, že je to buď turistická oblasť, alebo chránená krajinná oblasť. Tak či onak to nebolo podstatné.

„Za ďalšou zákrutou je odpočívadlo,“ hlesol Billy zo zadného sedadla. „Zastavte tam.“

Nemýlil sa. Odbočili a zaparkovali pred značkou M. Auto idúce za nimi nasledovalo ich príklad.

„Jeho telo je pochované kúsok tamtým smerom,“ povedal Billy a ukázal hlavou na hustý lesný porast na pravej strane. Therese Neviemaká vypla motor a vystúpila. Otvorila zadné dvere a pomohla Billymu vystúpiť. Sebastian si odopol bezpečnostný pás a pridal sa k nim. Policajti v druhom aute vypustili policajného psa, ktorého prevážali v klietke umiestnenej v batožinovom priestore. Billy ukázal hlavou na skupinku stromov a všetci potichu vykročili daným smerom.

Sebastian spomalil, aby kráčal zarovno s Billym. Rany, ktoré utrpel na tvári po bitke s Torkelom, sa mu zahojili, jedinou pripomienkou bola už len žltozelená škvrna v kútiku oka. Na ľavé oko takmer nevidel, nikto si to však nevšimol. V deň súdneho pojednávania mal vyzerať nezmenene.

Rovnaký, štýlový, veľavravný.

„On predsa nevyzerá ako vrah,“ budú si ľudia šepkať.

Tento proces ich však čaká až o niekoľko mesiacov. Prípravné vyšetrovanie je rozsiahle a zaberie hromadu času. Sebastian dúfal, že začiatok súdneho pojednávania pripadne na dátum vydania knihy. Niektoré večerníky prezývali Billyho *Vrah policajt*. Táto prezývka zdobila každú titulnú stranu, ktorá sa ho nejakým spôsobom týkala. Biele písmo na čiernom pozadí.

Bola to slušná prezývka.

Dobrý titul.

Ak sa trocha poponáhľa s vydaním knihy, vzbudí ňou veľa pozornosti. Jeho predošlé dielo *Učeň* sa nepredávalo tak dobre ako diela predtým. Nevenovalo sa im toľko pozornosti ani sa o nich veľa nepísalo. Následkom toho klesol počet jeho vystúpení v televízii, hosťovaní v podcastoch a nikto ho viac nepozýval ani prednášať. Nemohol sa spoliehať na svojich známych, nezostali mu ani dlžníci, ktorí by mu mohli odplatiť služby. Znemožnil sa takmer všade a ľudia, ktorí by mu teoreticky mohli pomôcť, sa mu aktívne vyhýbali. Peňazí mal dostatok, jeho kariére by však neuškodilo malé postrčenie lepším smerom. Mal len šesťdesiat rokov...

Odkedy Billyho dolapili, ubehlo šesť týždňov, ale jeho meno sa spomínalo v médiách každý deň. Ak nájdu telo Huga Sahlé-

na, budú o ňom písať oveľa častejšie. Jediný problém s písaním o Billym a jeho zločinoch bol ten, že nikto netušil, že vyjdú aj v knižnom formáte. Zatiaľ s tým totiž nesúhlasil. Ani My. Hoci Sebastian ich súhlas vlastne nepotreboval, mohol písať, o kom a o čom len chcel. Keďže sa však stretávali pod zámienkou, že mu Sebastian pomôže, že zistí, čo sa skutočne stalo, povfta sa v jeho pocitoch, pokúsi sa nájsť spôsob, ako pokračovať, a bude mediátorom medzi ním a My, ktorá sa mu úspešne vyhýbala, klasifikovalo ho to do pozície Billyho terapeuta. A ako Billyho terapeut nemohol publikovať ani riadok. Kašľať na to, či to bolo neetické, bolo to však nezákonné. A on jednoducho nemal silu na to, aby ho postavili pred komisiu, a už vôbec si nemohol dovoliť prehrať zdĺhavý súdny proces. Nejestvovala však nijaká písomná zmluva ani ho nikto nepoveril zostavením psychiatrického posudku. Ani Billy, ani My, ani Zbor väzenskej a justičnej stráže. Bol jednoducho... priateľ.

Opora v ťažkých časoch.

Opora, ktorá mala v úmysle z týchto ťažkých časov niečo vyťažiť.

„Ako sa cítiš?“ spýtal sa Sebastian vo chvíli, keď Billy prstom ukázal napravo a všetci zišli z vyšliapaného chodníka. Billy mu na otázku neodpovedal, pokračoval v chôdzi a obzeral sa pritom okolo seba. „Spomínaš si, čo si v ten deň cítil?“

„Ako sa má My?“ reagoval Billy protiotázkou. Vôbec ho to neprekvapilo. Čím viac si uvedomoval hĺbku svojich zločinov, tým jasnejšie boli ich následky, preto zápasil s pomenúvaním svojich pocitov. Sebastian ho navštevoval aj vo väzbe a pri niektorých stretnutiach neprehovoril ani slovo.

„Viac-menej si jej zničil život,“ pokrčil Sebastian plecami. Nebolo to totiž nič, čo by Billy sám nevedel.

„Je však v poriadku? Ako sa majú chlapci?“

„Nie je v poriadku a chvíľu jej potrvá, kým sa znova postaví na nohy.“

„Ešte stále sa stretávate?“

„Áno.“

„Pozdravíš ju odo mňa?“

„Ona by to nechcela.“

Billy prikývol a zastal. Ukázal doľava na hustý lesný porast, na miesto, kde stáli dve vysoké jedle a medzi nimi obrovský vyvrátený kmeň stromu, ktorý mu pripomínal tmavé ústa vynárajúcej sa veľryby z filmu o Pinocchioví.

„Tam je pochovaný. Pod tým vyvráteným stromom.“ Obaja policajti so psom pristúpili bližšie. „Telo je zakryté iba kameňmi a zeminou.“

Pes zavetril mŕtvolu z diaľky niekoľkých metrov, Therese Neviemaká ustúpila nabok a privolala posily. S lopatami. Jeden psod sa opatrne začal spúšťať do diery. Billy len stál a pozoroval ich. Po líci mu tiekla osamelá slza. Či plakal kvôli sebe a nemožnej situácii, v ktorej sa ocitol, alebo kvôli obeti vraždy, to nevedno. Sebastian sa ho na to nespýtal.

Mal totiž pocit, že Billy to sám nevedel.

„Posaď sa.“
 Rosmarie Fredrikssonová ukázala hlavou na stoličku umiestnenú na opačnej strane stola. Vanja poslúchla. Prekrížila si nohy, pohodlne sa oprela o operadlo stoličky a snažila sa vyzeráť uvoľnene, hoci mala pocit, akoby si ju riaditeľka školy zavolala na koberček, aby ju potrestala. Niežeby sa jej to niekedy stalo. Ako študentka nepatrila k tým, ktorých si riaditelia volávali do riaditeľne. Ani sa ešte neocitla v kancelárii Rosmarie Fredrikssonovej, preto sa okolo seba zvedavo obzerala. Rohová kancelária. Druhé najvyššie poschodie. Výhľad na park Kronoberg a ulicu Kungsholmsgatan. Steny zdobili nevýrazné obrazy, čo však ona vedela o umení? Pokojne tu mohli visieť hriešne drahé maľby. Na stolíku pri okne stála váza s ľaliami, ktorých jemná sladká vôňa sa vznášala v miestnosti. Kancelársky stôl s dvoma stoličkami. V jednom rohu tri kreslá a pohovka na hrubom tkanom koberci. Miesto, kde sa konali uvoľnenejšie stretnutia, čo pravdepodobne nebol prípad tohto stretnutia.

„Ako ste na tom?“

Otázku by bolo možné pochopiť ako úprimný záujem o to, ako sa Vanja a jej tím spamätávajú z nedávnych šokujúcich odhalení, ale ani jej tón, ani výraz na tvári o tom nesvedčili.

„S čím?“ zaujímala sa Vanja.

„S твоjím oddelením.“

„Ursula sa vrátila do práce, preto pokračujeme. Ona, Carlos a ja,“ pokrčila Vanja plecami. Čo viac by jej mala povedať? Billy ju zradil tak, ako by azda nijaký človek nebol schopný, a navyše sa pokúsil zabiť Ursulu. Aj človek so štipkou rozumu si zrejme dokázal predstaviť, ako na tom jej oddelenie je.

„Hm.“ Rosmarie vstala a prešla ku kávovaru. „Z Riksmordu toho teda veľa nezostalo.“

„Nie, budeme musieť získať nových členov.“

„Ak tvoje oddelenie ešte bude existovať. Kávu?“

Vanju jej vyhlásenie natoľko zaskočilo, že sa nezmohla na nič iné ako nemé prikývnutie. Rosmarie stisla tlačidlo a kávovar začal mlieť zrná, čo v miestnosti robilo taký hluk, že rozhovor bol jednoducho nemožný. Vanja však nevedela, čo jej má na to odpovedať, preto len sedela a čakala, až sa malá biela šálka naplní horúcou tekutinou a Rosmarie sa s ňou vráti.

„Či ešte budeme existovať?“ spýtala sa pomaly, keď sa Rosmarie posadila za stôl.

„Máte byť najlepším policajným oddelením v celom Švédsku a nikto z vás neodhalil sériového vraha vo vlastných radoch. To nezbudzuje veľkú dôveru.“

„Vedel, ako to má maskovať, okrem toho bol náš kolega a priateľ...“ Vanja stíchla. Uvedomila sa, že jej odpoveď pôsobila skôr ako obhajoba a to nemala v úmysle. Nepotrebovala sa obhajovať. To predsa musela pochopiť aj taká kancelárska myš ako Rosmarie. Po prvé ak jestvoval niekto, komu by sa mohlo prepiecť páchanie závažných trestných činov, tak to bol vzdelaný, inteligentný a skúsený vyšetrovateľ vražd. Po druhé ľudia len tak nepodozrievajú svojich kolegov zo zločinov, o ktorých nikto nevie, že boli spáchané.

„Patrite pod NOA, Národnú operatívnu jednotku, ktorej šéfujem.“

„Viem,“ odvetila Vanja. Vedela, akým smerom sa bude ich rozhovor uberať. Stane sa očitým svedkom toho, čo Sebastian a Torkel pri viacerých príležitostiach tvrdili. Toho, ako Rosmarie Fredrikssonová exceluje v schopnosti zachrániť si vlastnú kožu.

„Budem úprimná,“ vyhlásila Rosmarie a nahla sa ponad stôl k Vanji, presvedčená, že na tvári sa jej zračí dôvera, aj keď v skutočnosti vyzerala ako zákerný had, ktorý zbadal malú bezbrannú myš. „Keď sa v jednom z mojich oddelení niečo poserie, tá kopa hovien sa postupne dovalí až ku mne.“

Vanja len prikývla, nič iné jej ani nezostávalo. Aby nevyzerala, že ju tento rozhovor nezaujíma, odpila si kávy a znova prikývla, tentoraz dôraznejšie, aby pôsobila dojomom, že chápe vážnosť celej situácie.

„Mám však nápad, o ktorom si myslím, že zachráni nielen mňa, ale aj vás.“

Vanja stále mlčala, napokon, o tom pláne jej povie, či sa jej to bude páčiť, alebo nie.

„Potrebujeme obetného baránka.“

Rosmarie sa oprela o operadlo stoličky a Vanja stuhla.

„Koho?“ hlesla, hoci dobre vedela, o kom je reč. Bola nová, relatívne mladá a bola to jej prvá skúsenosť na pozícii šéfky. Peterov princíp – úspešný zamestnanec, ktorého povýšili na základe jeho nekompetentnosti. Vlastne ani netušila, či na jej pracovné miesto uverejnili inzerát, ako sa to zvyčajne robieva. Ona túto pozíciu jednoducho... dostala, keď sa Torkel verejne znemožnil. Perfektné! Dočerta! Ak z nej urobia obetného baránka vinou tejto katastrofy, už sa nikdy nikde nezamestná.

„Torkela,“ vyhlásila Rosmarie so samozrejmou, akoby iná alternatíva jednoducho neprichádzala do úvahy. Vanju myklo, až takmer vyliala kávu. „Netajíme sa tým, že sa všetko odohralo za jeho vedenia,“ pokračovala Rosmarie. „Nenápadne sa zmienime o jeho závislosti, čo vzbudí podozrenie, že jeho úsudok bol zahmlený.“

„Billy bol v tom čase už dávno aktívny,“ namietla Vanja, „Torkelove problémy sa začali až vtedy, keď umrela Lise-Lotte.“

„A to bol zároveň dôvod, pre ktorý musel odstúpiť z funkcie.“

„Všetci sme spolupracovali s Billym a nikto z nás nič netušil. Dokonca ani Sebastian.“

„Áno, Sebastian...“ zamrmlala Rosmarie a stiahla pery do akéhosi posmešného úškrnu alebo skôr do znechutenej grimasy. Akosi nevedela, ku ktorej z týchto dvoch možností sa prikloniť. „Preštudovala som si jeho pracovné zmluvy, teda aspoň k tým prípadom, ku ktorým sa zmluvy vyhotovovali.“

„Pracoval na prípadoch ako konzultant...“

„U nás je však zvykom podpisovať zmluvy aj s konzultantmi. A pokiaľ viem, neabsolvoval ani bezpečnostnú previerku.“

„Torkel ho dobre poznal.“

„Ale toto nie je postup, akým sa u nás zverujú ľuďom zodpovedné funkcie, alebo sa mýlim?“

„Nie, nie je.“

Vanja sa zamrvila na stoličke. Veľmi dobre totiž vedela, čo bude nasledovať. Médiá sa budú vŕtať v Torkelovom živote a vyhrabú z jeho minulosti akúkoľvek špinu, na ktorú narazia. Vanja vedela, že obdobie po jeho prvom rozvode bolo akékoľvek, len nie bezproblémové. O Rosmarie sa povrávalo všeličo, no jej schopnosť nájsť perfektného obetného baránka bola jednoducho závideniahodná. Vanja tušila, že za to vďačí dlhoročnej praxi.

„Vieš, čo si ľudia myslia?“ spýtala sa Rosmarie odrazu a prerušila prúd jej myšlienok.

„O čom?“

„O šéfoch. Najmä tých pracujúcich pre štát... Že sa rovnako ako politici snažia zbaviť zodpovednosti a všetko sa im prepečie. A ak raz dostanú výpoveď, stúpajú po kariérnom rebríčku.“ Nato venovala Vanji pohľad, ktorý jej pripomenul politika v predvolebnom období. Pohľad, ktorý prezrádzal, že jej predpoklad je pravda, o ktorej sa nediskutuje, a odmieta akékoľvek námietky. Vanja však mlčala.

„Je najvyšší čas, aby niekto prevzal zodpovednosť za svoje chybné vedenie.“

„Torkel je najlepší šéf, akého som kedy mala.“ Je stokrát lepší než ty, chystala sa dodať, dúfala však, že sa to odzrkadlilo v jej pohľade. Ak to tak bolo, Rosmarie Fredrikssonová to totálne ignorovala.

„Dám ti šancu zachrániť Riksmord a spolu s ním aj svoju prácu.“

„A udržať zlú reklamu čo najďalej od teba.“ Vanja si takmer zahryzla do jazyka. Príliš tvrdé? Príliš úprimné? To, že sa Rosmarie sústredila na Torkela, neznamenal, že je v bezpečí. Rosmarie však len pokrčila plecami.

„A čo najďalej od teba. Robím ti tým službu. Ty si budúcnosť. Tá nová. Mladá žena, ktorá urobí poriadok so starými privilegovanými mužmi, ktorí zneužívajú právomoci.“

„A čo ak nechcem byť tou mladou ženou?“

Rosmarie na ňu vrhla nechápavý pohľad. Hľadela na ňu ako na dieťa prechádzajúce obdobím vzdoru, ktoré sa háda len preto, lebo môže, a nie preto, lebo chce svojou argumentáciou niečo dosiahnuť. Povzdychla si, čo bol prvý náznak jej podráždenia.

„V tom prípade vyšetrovanie s najväčšou pravdepodobnosťou dospeje k záveru, že oddeleniu vrážd chýbalo správne vedenie

a vymklo sa spod kontroly. A v priebehu reorganizačného procesu Riksmord jednoducho zrušíme.“

„To je vydieranie.“

Rosmarie sa naklonila dopredu.

„Vanja, v Riksmorde nezostaneš. Budeš stúpať nahor po kariérom rebríčku.“ Prvýkrát si Vanja u nej všimla starosť a záujem. Ako keď mentor odovzdáva svoje poznatky žiakovi, aby mu pomohol naplniť jeho potenciál. „Toto je hra, ktorú sa musíš naučiť hrať.“

„Mám zradiť svojich priateľov?“

„Bojovať za tých, na ktorých ti záleží.“

Vanja zmĺkla. Od Amandinho narodenia sa jej priority zmenili. Práca a kariéra už neboli to najdôležitejšie v jej živote. Pravdaže, ešte stále bola ambiciózna a chcela veľa dosiahnuť. Všetko, čo len môže. Nie však za každú cenu.

„Záleží mi na Torkelovi.“

Rosmarie sa oprela o operadlo stoličky a ani sa nepokúšala maskovať podráždenie. Položila ruky na stôl a postavila sa spôsobom, ktorý nenechal Vanju na pochybách, že stretnutie sa práve skončilo.

„Torkelov pád je nevyhnutný,“ vyhlásila tvrdo. „Otázka znie, či so sebou stiahne aj teba a tvoje oddelenie.“

Bol mŕtvy.

Táto jediná myšlienka sa jej neprestajne a horúčkovo vynárala v mysli. Bol preč, navždy. Otec je mŕtvy. Po lícach sa jej znova rozkotúľali slzy. Potichu a ustavične. Hoci mala pocit, že sŕz jej ubúda, bolesť a smútok nestrácali na sile. A tak skoro sa ich asi nezbaví. Cathy sa zopárkrát hlboko nadýchla a pokúšala sa upokojiť. Šok sa jej zabýval v tele ako nejaká fyzická entita.

Keď sa Tim nevrátil domov, začala sa znepokojovať. Pokúšala sa mu dovolať, ale bezúspešne. Čím ďalej, tým viac bola presvedčená, že sa muselo niečo stať. Vôbec sa to naňho nepodobalo. Ak vedel, že bude meškať, alebo sa mu plány na poslednú chvíľu zmenili, nikdy jej to nezabudol oznámiť. Naplánovali si spoločný obed, chystali sa stráviť popoludnie v meste a na štvrtú mali dohodnuté stretnutie na americkom veľvyslanectve, aby sa pozhovárali o jej vízach.

Z plánov však nakoniec nič nebolo.

Polícia jej zavolala okolo obeda.

Na linke sa ozval ženský hlas, ktorý sa zaujímal, či náhodou nie je v príbuzenskom vzťahu s istým Timom Cunninghamom. Našli ho ležať v podchode na námestí Stureplan. Záchranná služba odhadla príčinu smrti na srdcový infarkt. Jeho smrť konštatovali na mieste.

Telo odviezli do nemocnice Karolinska sjukhuset. Cestu tam si veľmi nepamätala, pretože bola veľmi rozrušená. Blúdila po dlhých nemocničných chodbách, až sa jej napokon podarilo nájsť niekoho, kto vedel, kde jej budú vedieť pomôcť. Napokon sa dostala až na oddelenie súdneho lekárstva, tam jej však oznámili, že telo zosnulého nemôže vidieť. Musela počkať na hlavného súd-

neho lekára a ani potom nebolo isté, že ju k nemu pustia. Také boli pravidlá. Odvtedy sa z tej nudnej modrosivej čakárne nepohla a neprestala plakať. Mala pocit, že to trvá celú večnosť.

Zrazu si uvedomila, že už nie je sama. Do čakárne vošla rodina s dvoma malými deťmi, ktoré sa posadili o kúsok ďalej. Žena s červenými uplakanými očami hľadela do prázdna pred sebou, muž listoval v detskej knihe a potichu z nej čítal deťom. Určite sem prišli kvôli jej otcovi alebo kvôli niektorému inému blízkeму príbuznému, pomyslela si Cathy a snažila sa ovládnuť slzy. Žiadny plač na verejnosti, vravievala mama. Popustiť uzdu emóciám pred cudzími ľuďmi bolo neprípustné. V najhoršom prípade si to ľudia vysvetlia ako slabosť.

Kývla hlavou žene a postavila sa. Zo zvyku sa začala pohrávať s prsteňom v tvare motýľa, ktorý jej visel na náhrdelníku. Mala ho odnepamäti. Kúpili ho na Vianoce v Thajsku, v ten rok, keď krajinu zasiahla obrovská vlna cunami. Občas mala pocit, že si spomína na ten hrôzostrašný deň, že si pamätá vodnú stenu, chaos a krik, pokojne by to však mohli byť útržky z nejakého historického filmu, ktorý videla, alebo z príbehu, ktorý jej niekto rozprával. Ako napríklad o tom, ako prsteň kúpili na miestnom trhu. Jednoducho si to nemohla pamätať. Celá jej rodina túto katastrofu prežila, preto si vždy myslela, že tento prsteň prináša šťastie. Pohrávať sa s ním ju upokojovalo. Jednoduchý strieborný prsteň vykladaný červenými a modrými kamienkami si spájala s pocitom bezpečia. A hoci ju mama často pobádala, aby sa ho zbavila, nikdy by ho nevymenila za nič drahšie a elegantnejšie. Prsteň pre ňu znamenal viac, ako dokázala vyjadriť slovami. Zároveň to bol jeden zo sporov, ktoré jej mama nikdy nemohla vyhrať.

Cathy sa vybrala k recepcii. Potrebovala odpovede na otázky. Čo sa stalo jej otcovi? Musela ho vidieť. Ako sa to stalo? Robili si predsa plány! Chystala sa do Spojených štátov a on mal odcestovať do... Všetko bolo akési mäťúce.

Pred recepciou postával muž v obleku a rozprával sa s jedným zo zamestnancov. Keď zbadal Cathy, rozhovor rýchlo ukončil a vykročil k nej. Mala dojem, že ho už niekde videla.

„Cathy?“ oslovil ju a podával jej ruku. „Volám sa Stan Ludlow, spolupracoval som s vašim otcom vo firme Heyman & Schroder. Úprim-

nú sústrasť.“ Rozprával po anglicky a jemne jej stisol ruku. Už si naňho spomínala. Stretli sa len veľmi zbežne na niekoľkých firemných akciách, no spomínala si, že otec mal o ňom veľmi vysokú mienku.

„Tim ma určil za kontaktnú osobu v prípade, že sa niečo stane. Prišiel som tak rýchlo, ako sa dalo. Ako ste na tom?“ spýtal sa miernym tónom. Pokúšala sa byť silná, už to však nedokázala. Oči sa jej zaliali slzami.

„Vlastne ani neviem. Jednoducho to nechápem...“ vzlykala.

„Nestrachujte sa. Pomôžeme vám zariadiť všetky praktické záležitosti a v týchto ťažkých časoch budeme stáť po vašom boku. Čokoľvek budete potrebovať.“

Cathy nevedela, čo má na to povedať. Tento muž bol veľmi milý, ale niečo na tejto situácii jednoducho nedávalo zmysel. Firma Heyman & Schroder akoby vždy viac-menej riadila ich život z úzadia. A teraz konečne vystúpili z tieňa, len niekoľko hodín po tom, ako jej otca našli mŕtveho.

„Ďakujem,“ odvetila rázne. „Nechcú ma k nemu pustiť, preto netuším, čo potrebujem.“ Stan cúvol o krok a ospravedlňujúco sa na ňu usmial.

„Ospravedlňujem sa. Vyznelo to asi tak, že... ma sem poslala firma. Prišiel som však preto, lebo som to sľúbil vašmu otcovi. Svojmu priateľovi. Neželal by si, aby ste to absolvovali sama.“

Cathy mu venovala začudovaný pohľad. Akosi nechápala, čo sa jej snaží povedať.

„Chcete tým povedať, že vás požiadal, aby ste sem prišli? Ako by mohol... Myslím... Ako to vedel?“

Cathy zmĺkla. Stan sa zatváril utrúpenie. Neodpovedal jej, no jeho mlčanie hovorilo za všetko. Chápala, čo jej naznačoval a čo to znamenalo, no bolo to nemožné. Muselo to byť nemožné.

„Vedel, že zomrie?“

Dúfala, že to poprie, že pokrúti hlavou a venuje jej smutný úsmev, ktorým dosvedčí, že si to všetko zle vysvetlila, ale namiesto toho Stan krátko pokýval hlavou a povedal:

„Pred niekoľkými mesiacmi absolvoval Tim rutinné vyšetrenie u nášho firemného lekára, ktorý uňho objavil srdcovú aneurizmu, čo je v podstate akési vydutie na tepne. Bola pomerne rozsiahla, preto bola prognóza zlá.“

„Vedel, že zomrie, a nič mi nepovedal?“ Cathy hľadela mužovi rovno do očí. V zápornú odpoveď už nedúfala, potrebovala ju. Bolo to na ňu priveľa, bolo to horšie, nepochopiteľné. Stan sa na ňu súciteľne díval.

„Vedel, čo riskuje. S lekárom sa zhovárali o operácii, ktorá by možno zlepšila prognózu, bolo to však... riskantné. Nechcel vás pred nadchádzajúcim sťahovaním rozrušiť, to je všetko.“

Cathy sa pokúšala udržať pod kontrolou protichodné emócie, ktoré ňou lomcovali. Bezodný smútok striedala zlosť namierená na muža, ktorý jej bude chýbať do konca života.

„Ale vedel, že môže zomrieť,“ vyslovila tvrdo. Stan jej chytil ruku. Jemne. Upokojujúco.

„Cathy, on veril v život. Či už konal správne, alebo nie, pokúšal sa vás ochrániť. Urobil, čo si myslel, že je vo vašom najlepšom záujme.“

„Možno teda mal prenechať rozhodnutie na mňa.“

Už nedokázala zadržať slzy. Na okamih sa s ňou všetko zatočilo, akoby ju opustili všetky sily. Stan k nej rýchlo pristúpil a zachytil ju. Držal ju a podpíeral. Jej otec bol mŕtvy iba niekoľko hodín, ale už teraz jej nesmierne chýbal. Ako bez neho prežije zvyšok života? Po matkinej smrti zostali iba oni dvaja. Proti celému svetu, stále. Spoločne. No teraz pri nej nikto nestál. Ostala sama.

A tento pocit zosilnel vo chvíli, keď zakrátko stála pri otcovom tele a naposledy sa s ním lúčila. Na vozíku povedľa horela sviečka. Neležal na posteli, ale na nosidlách, na studenom vyleštenom kove s bielou plachtou vytiahnutou až po krk. Miestnosti chýbali okná a bola nezariadená. Vlastne to ani nebola miestnosť či nejaká sála, skôr priestor, v ktorom bola smrť takým častým hosťom, že z nespočetných návštev nebolo treba robiť pompéznu udalosť.

Hlavný lekár ich vpustil dnu a informoval ich, že po predbežnej obhliadke tela stanovili ako príčinu smrti prasknutú aneuryzmu na srdcovej tepne. S istotou to však budú vedieť až po pitve. Cathy protestovala proti tomu, aby jeho telo rozrezali, no keďže ho našli vonku bez toho, aby bola príčina smrti zjavná, nemali inú možnosť.

A tak sa ocitli tu. V tichosti. Timova dcéra a jeho kolega. Jeho rodina a práca. Jediné dve veci, na ktorých mu v živote záležalo.

Cathy požiadala Stana, aby odišiel. Vzala si vizitku, ktorú jej podával, a sľúbila mu, že sa ozve, ak bude niečo potrebovať, teraz si